ל) [שקלים פ״ה ה״טע״ש], ל) [מ״ש פ״ב מ״טעדיות פ״ל מ״ין,

בניות פינו מין, ג) ומעילה ט: ועי׳ מוס׳

שם ותום׳ מנחות פ: ד״ה ה׳ל], ד) שבועות מו.,

ל) וב"ב ע.ז. ו) ובב"ב ע. ק. קז: ובכל מקומות הללו פי' הרשב"ר -ייי

שמואל וקרנא ובכן ברור דגר' הרשב"ס בסוגיא דהכא הכי הוי דייני גולה

שמואל וקרנא], ז) [עירובין עט:], ה) [קידושין לט.

עט:], ה) [קידושין לט. מנחות יו.], ט) [ברכות נ.],

י) [גיר' הערוך בערך נהר ברוכי וכ"א ברש"י בילה דף ח: ד"ה נהרבלאי אמרי

בסנהדרין מפורש דהוא רמי

בר ברוכי עכ"ל], ל) [יבמות פג:], () [לקמן פח: גיטין

עג. זבחים פז.], מ) [לקמן לד.], ג) מיר מב. [עיי חום׳ לקמן קט. בילה יד. יבמות

פח. ב"ק קב: שבועות כו. לד:], ס) ב"ב ח:, ע) רש"ל

מ"ז, כ) [תוספ' פ"ג],

ל ב"ד מכין ונגבת בשתים ומתחלקת בשלשה והוו להו

כל"ל, ק) ווע׳ מוס׳ עירובין

יג: ד"ה שיודע], ד' [שם איתא תלמידי דרב], איתא הלמידי דרב],

נועי' תוס' עירובין סג. [ועי' תוס'

ד"ה רב כתבו תרי רב

המנונא הוי וכ"כ ביבמות פג: ד"ה אמרו ע"ש ותוס"

כתובות ג: ד"ה יתיב ותום'

הגהות הב"ח

(א) בא"ד בתורת כהנים

שממעטינן נחש: (3) גם'

הרשב"ם לייני גולה

המה א מיי׳ פ״א מהל׳ קנהו א נוחי פיים נוהוכ סנהדרין הל' ה: קבו ב מיי שם הל' י: קבו ג מיי פ"ד מהל' דעות הלכה כג:

רריוו חוואל

ומה נחש שממית ומרבה טומאה טהור שרץ שאינו ממית לא כל שכן שיהיה טהור. ודחינן ולא היא התם גבי נחש משום קוץ בעלמא הוא כגון אדם שהכהו קוץ ומת וכי מפני אמר רב כל עיר שאין בה ב׳ לדבר וא׳ לשמוע אין מושיבין בה סנהדרין ובביתר היו בה ג' וביבנה היו בה ד' ר' אליעזר ור' יהושע ור׳ עקיבא ושמעון . התימני דן לפניהם בקרקע . . ואותבינז עליה דרב איני לדבר די והתניא שלישית חכמה רביעית אין למעלה הימנה כלומר ג' חכמה בעינן ופריק רב דאמר כי בעינן ופויק דב דאמו כי האי תגא דתניא שניה חכמה שלישית אין למעלה הימנה. למידין לפני חכמים לוי מר׳. פי׳ דנין לפני חכמים סתם. וכן רבותינו שבבבל. וכן כולם אלו הן דנין לפני חכמים. שמעון בן עזאי ושמעון בן זומא וחנן המצרי וחנניה בן חכיני רב נחמן בר יצחק מוסיף אף שמעון בן רבותינו שבא"י רבי אבא דייני גולה קרנא דייני א"י ר' אמי ור' אסי דייני דפומבדיתא רב פפא בר שמואל דייוי דוהרדטא רר רב הונא ורב חסדא. סבי דפומבדיתא רב (יהודה] ורב עינא חריפי דפומבדיתא עיפא ואבימי רחרא אמוראי אמוראי דנהרדעא רב חמא נהרבלאי מתנו רמי בר ברוכי אמרי בי רב רב המנונא אמרי במערבא ר׳ ירמיה שלחו מתם ר' יוסי בר׳ חנינא ואסיקנא שלחו מתם ר׳ אלעזר מחייכו עלה [במערבא] ר' יוסי בר' חנינא: כמה יהא ותהא ראויה לסנהדרין ק"כ ופשטינן דהני ק"כ כנגד סנהדרי קטנה של כ"ג וג' שורות . של כ"ג בכל שורה נמצאו נהדרין קטנה וג' שורות צ"ב ועשרה בטלנין בבית הכנסת הרי ק״ב ושני סופרין ושני חזנין ושני בעלי דינין ושני עדים וב׳ זוממיז וב' זוממי זוממיז הוסף עליהן ו' טבח ורופא ואומן ולבלר ומלמד תינוקות הרי מאה ועשר דתניא כל עיר שאין בה עשרה דברים הללו אין ב"ד מכין וחובשין וקופה י הכנסת ובית המרחץ ובית . הכסא וטבח ורופא ואומז

ק"ו לא מיתוקם אלא לענין מגע וקשה על פירוש רצינו תם דלא אשכחן אותה דרשה בתורת כהנים (א) שמעינן נחש ומכל הולך על גחון ועוד דבהדיה ממעט מקרה בתורת כהנים שרץ מטומחת משה דבעי למילף שיטמא במשא מק"ו דבהמה שאינה מטמא במגע

אלא אמרי בי רב היינו רב שהוא רב הונא שאמר בטוב יותר

בכעדשה מטמא במשא וקאמרינן אמר קרא אותם אותם במשא ואין שרנים ומה נחש שממית ומרבה מומאה מהור במשא וכ״ת מילתא דאתיא בק״ו טרח וכתב לה קרא מ"מ קשה דאדילפינן מנחש בק"ו שאינו מטמא במשא נילף מבהמה בקל וחומר דתורת כהנים דמטמא במשא ועוד מה לנחש שכן טהור מכלום ויש למלוא דין לטהר את השרץ מנבלת עוף טהור שמטמא במשא בבית הבליעה ואין לה טומאה בחוץ שרץ ונבילה שאין לה טומאה בפנים כדאמרינן פ' יולא דופן (נדה דף מב:) בה ולא באחרת אינו דין שאין להם טומאה בחוץ ודכוותיה דייק התם ק"ו איפכאה:

אלא רב המנונא. פי׳ הקונטרס רב המנונא וקשה דבשילהי הערל (יבמות דף פג: ושם) קאמר אמרי בי רב היינו רב הונא ורב הונא אין הלכה קאמר ודחק שם בקונטרם לפרש דהא דמסקינן הכא דקא אמרי בי רב היינו רב המנונא היינו היכא דמוכח דלא הוי רב הונא כי הך דקאמר רב הונא אמרי בי רב וקשה דא"כ למה דחק גבי שלחו מתם לדברי רבי יוסי ברבי חנינא דמשני איפוך ה"נ לימא היכא דמוכח שאני ועוד איך יתכן דרב הונא יאמר בשם רב המנונא הא רב חסדא תלמיד דרב הונא הוה כדמוכח בסוף פרק אלו מליאות (ב"מ לג.) ובריש הדר (עירובין סב: ושם) ורב המנונא תלמיד דרב חסדא הוה כדמוכח בפ"ה דקדושין (דף כה.) גבי סבי דנזוניא דלא אתו לפירקיה דרב חסדא א"ל לרב המנונא זיל צנעינהו ואומר ר״ת דהכא גרס אימא רב המנונא ולא גרסינן . אלא ואפילו גרס אלא יש ליישב כלומר לא תימא אמר רב הונא אמרי בי רב אלא אמר רב המנונא אמרי בי רב והא דאשכחן בפרק ארבע מיתות (לקמן דף מ:) גבי מלות שבן נח נהרג דפליגי אמרי בי רב אדרב הונא ורב יהודה וכולהו אמוראי תלמידי דבי רבי יש לומר דהא דידיה והא דרביה דסתם אמרי בי רב הוי משמיה דרב כדמוכח בסוף פ' השואל (ב"מ דף קב: ושס) ובפ' בית כול (ב"ב דף קה:) דמלריך לדרב ולאמרי בי רב אע"ג דבכמה דוכתין אשכחן אמרי בי רב משמיה דרב וניחא השתא גירסא לסוף פרק מרובה (ב"ק דף עה. ושם) דאמר ליה רבא לרב המנונא קפחתינהו לסבי דבי רב כלומר נצחת לסבי דבי

ומה נחש שממית. אדם ובהמה ומרבה טומאת נבילות וטומאת מת בעולם הרי הוא טהור כשהוא מת שאינו בכלל שמנה שרלים: ולא היא. לאו קל וחומר הוא דאין זה חומר אם הוא ממית ומרבה טומאה שהרי כמו כן יש קולים שהן ממיתין ומרבין טומאה והן טהורין: שנים לדבר. בשבעים לשון ואחד

פרק ראשון סנהדרין

לשמוע שיהא מבין בשבעים לשון אע"פ שאינו יודע להשיב: שמעון החימני. תלמיד היה ולא נסמך שלא בא לכלל זקנה: שלישית חכמה. סנהדרין שיש בה שלשה מדברים בשבעים לשון חכמה היא וכשירה אלמא שלשה בעינן לדבר: למידין לפני חלמים. כל היכא דאיתמר למידין לפני חכמים היינו לוי שהיה למד לפני רבי: רב נחמן. מוסיף שמעון התימני וחמשתן לא באו לזקנה ויושבין בקרקע ומשיבין תשובות קושיות לזקנים והיינו דנין דהלכה: והא שלחו ממם לדברי רבי יוסי בר חנינא. מוליא [אני] מכלל רבנן בפ' א' דיני ממונות (לקמן לד.) אלמא שלחו מתם לאו ר' יוסי ברבי חנינא היא: שלש שורות. לקמן תנינן להו באחד דיני ממונות (דף לז.) שאם הולרכו לסמוך ולהוסיף על הדיינין סומכין מהן: ועשרה בטלנין. עשרה בני אדם בטילין מכל מלאכה להיות מזומנין לבית הכנסת שחרית וערבית דאמרינן בברכות (דף ו:) כיון שבא הקב"ה לבית הכנסת ולא מנא שם עשרה מיד כועם דקיימא לן (מגילה דף ג:) כל כרך שאין בו עשרה בטלנין נידון ככפר הלכך אי ליתנהו לא חזיא לסנהדרי: שני סופרים. ליכתוב דברי המזכין ודברי המחייבין וכל שעה יושבין לפני הדיינין לקמן בפרק היו בודקין (דף מ.): **ושני חונין.** שמשי ב"ד להלקות החייב ולהזמין בעלי דינים לדין: ושני בעלי דינין. שאם לא כן את מי הם דנין: ושני זוממין. שיתייראו העדים להעיד שקר שלא יוומו: ושני זוממי זוממין. שמח יתחייב בעל דין על פי עדים וישכיר שנים להזימן לפיכך לריך שנים אחרים בעיר שיתייראו אלו מהם אם נבוא להזים העדים יבאו אלו השנים ויזימו אותנו: עשרה דברים. 6 ב"ד והגבאין מחלקין להם והוי להו תלת מילי: רופא. למול חינוקות: אומן. מקיז דם: לכלר. לכתוב ספרים:

הופה נגבית בשנים ומתחלקת בשלשה.

טעמא מפ' בהשותפין (ב"ב ח:): בית

דין מכין וחובשין. הא חשבינן להו לעיל

דאיכא סנהדרי גובין ומחלקין הוי להו

חמשא משיתא דבלרי לעיל. רופא ואומן

ולבלר ומלמד חד גברא הוי לכל הני:

ולבלר (וטבח) חז"מ. ונ"ב ס"א ל"ג טבח והיינו כפירוש רש"י דנגבית בשתים ומתחלקין בשלשה לתרתי חשבינן להו:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

אמרי בי רב סתם שבש"ם משמיה דרב הוא וכ"כ התוס' כאן והרא"ש בבכורות פ' אלו מומין ועיין . בזה בספר יבין שמועה דף

שרץ שאינו ממית ומרבה מומאה אינו דין שיה'א מהור ולא היא מידי דהוה אקוץ . בעלמא אמר רב יהודה אמר רב *כל עיר שאין בה שנים לדבר ואחד לשמוע אין מושיבין בה סנהדרי ובביתר הוו שלשה וביבנה ארבעה רבי אליעזר ורבי יהושע ור"ע ושמעון התימני דן לפניהם בקרקע מיתיבי ⊕שלישית חכמה רביעית אין למעלה הימנה הוא דאמר כי האי תנא דתניא שניה חכמה שלישית אין למעלה הימנה ילמידין לפני חכמים לוי מרבי ידנין לפני חכמים שמעון בן עזאי ושמעון בן זומא וחנן המצרי וחנניא בן חכינאי רב נחמן בר יצחק מתני חמשה שמעון שמעון ושמעון חנן וחנניה ירבותינו שבבבל רב ושמואל שבארץ ישראל רבי אבא דייני גולה קרנא ידייני דארץ ישראל רבי אמי ורבי אסי דייני דפומבדיתא רב פפא בר שמואל דייני דנהרדעא רב אדא בר מניומי סבי דסורא רב הונא ורב חסדא יסבי דפומבדיתא רב יהודה ורב עינא יחריפי דפומבדיתא עיפה ואבימי בני רחבה אמוראי דפומבדיתא רבה ורב יוסף אמוראי דנהרדעי רב חמא יינהרבלאי מתנו רמי בר יברבי או יאמרי בי רב רב הונא והאמר רב הונא אמרי בי רב אלא רב המנונא אמרי במערבא רבי ירמיה ישלחו מתם ר' יוסי בר חנינא מחכו עלה במערבא ר' אלעזר והא שלחו יימתם לדברי רבי יוםי בר חנינא אלא איפוך שלחו מתם ר' אלעזר מחכו עלה יבמערבא רבי יוםי בר חנינא: וכמה יהא בעיר ויהא ראויה לסנהדרין מאה ועשרים וכו': מאה ועשרים מאי עבידתייהו יעשרים ושלשה כנגד סנהדרי קמנה ושלש שורות של עשרים ושלשה הרי תשעים ותרתי ועשרה במלנין של בית הכנסת הרי מאה ותרי ושני סופרים ושני חזנין ושני בעלי דינין ושני עדים ושני זוממין ושני זוממי זוממין הרי מאה וארביםר ותניא בל עיר שאין בה עשרה דברים הללו אין תלמיד חכם רשאי לדור בתוכה בית דין מכין ועונשין ®וקופה של צדקה נגבית בשנים ומתחלקת בשלשה ובית הכנסת ובית המרחץ וביהכ"ם רופא ואומן ולבלר ש(ומבח) ש ומלמד תינוקות משום ר' עקיבא אמרו אף מיני פירא

מפני שמיני פירא מאירין את העינים: ר' נחמיה אומר וכו': תניא סרבי אומר מאתים

ממנו ואם כן רב הוגא היה קורא סבי דבי רב ובקונטרס מפרש החם בע"א ורבינו שמואל מגיה שם הספרים ושם מפורש ומיהו מלינו רב המנונה שלמד לפני רב בפ' חלון (שירובין דף עו:) גבי סולם המלרי לה שמיע לך הה דהמר רב החה בריה דרב הדה המר רב המנונה המר רב ובפרק כילד מעברין (שם דף מה) אמר ליה רב לרב המנונא ברי מדאית לך אוטיב לך ובהגוזל קמא (ב"ק דף קו.) קאמר מכדי רב הבפרק כילד מעברין (שם דף מה) אמר ליה במערבא רבי יוםי בר רבי חבינא. מימה דבפרק שלשה מינין במיר (דף מב:) אשכחן דמחכו עלה במערבא אדרבי יוסי בר רבי חנינא:

מאחים